

УДК 351.78; 352

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРІОРИТЕТИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Приходько Р.В.

кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри

У та ОДСЦЗ НУЦЗ України

Європейський вимір дефініції «безпека людини» - поняття, що торкається сутності людського життя та сфери її діяльності. Вона, як складна категорія, охоплює життя і діяльність людини у взаємодії з навколишнім середовищем. Аналіз процесу системи управління суспільством європейських країн свідчить, що природні потреби життя людини - безпека власного існування, глобальність життєзабезпечення, впевненість у завтрашньому дні, гарантія зайнятості, страхування від нещасного випадку тощо - становлять основу сучасної системи державного управління.

На сучасному етапі у європейському суспільстві панує тенденція щодо зміни орієнтирів і життєвих констант світобачення. Питання безпеки ще зовсім недавно обмежувалися відносно вузьким колом проблем, військово-силовим балансом між різними державами і блоками безпосередньо на Європейському континенті, а також здатності цих утворень захистити суверенітет країн до нього причетних. Закінчення холодної війни, глобалізація екологічних проблем, зростання соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій (НС), розширення масштабів терористичної діяльності, збільшення уваги до безпеки населення викликали трансформацію загального поняття національної безпеки. Виходячи з цього європейське співтовариство все більше занепокоєне загрозами, що можуть бути ініційовані внутрішніми джерелами небезпеки, наприклад, між обцинними конфліктами, соціальним насильством, безробіттям, організованою злочинністю і тероризмом, а також міграцією і масовим переміщенням людей, свідченням чому були нещодавні події в колишній Югославії, Грузії, сьогодні можуть виникнути в Молдові. Причому між цими проблемами існує тісний зв'язок. Так, встановлено, що тероризм, контрабанда наркотиків, незаконна міграція та деградація навколишнього середовища посилюються багаторазово, коли люди втягнуті в цивільні війни та дії, пов'язані з етнічним або релігійним насильством, та залишені без надії на майбутнє або можливості займатися законною діяльністю. Яскравим прикладом цього є події 11 вересня 2001 року в США.

Невійськові джерела нестабільності в економічній, соціальній, гуманітарній та екологічній сферах набули характеру загрози в Європі. Гуманітарні та етичні питання, які раніше відігравали досить обмежену роль у європейській дискусії про безпеку, зараз займають у неї центральне місце.

Посилення ролі захисту населення від НС антропогенного і природного характеру в системі національної безпеки країн світу обумовлюється також зростанням втрат від НС. У кінці ХХ століття людство щорічно втрачало до 5-10% сукупного валового продукту від наслідків аварій і катастроф.

На початку ХХІ століття змінився характер НС. Небезпеки і загрози сьогодні носять більш комплексний, взаємозв'язаний характер. Антропогенна діяльність

веде до збільшення ризику техногенних і природних катастроф. Глобальні загрози стають джерелом надзвичайних ситуацій у різних сферах життєдіяльності суспільства. Збільшуються масштаби НС. Проблема забезпечення безпеки життєдіяльності окремого громадянина, суспільства в цілому є однією із пріоритетних на сучасному етапі українського поступу. З метою забезпечення рішення поставленої задачі, створені різні структури - суспільні і державні, які співіснують, доповнюючи одна одну. До суспільних структур відносяться різні недержавні фонди й організації сприяння громадян, що здійснюють допомогу державним органам в успішному проведенні її життя політики організації безпеки громадянина і суспільства. Однак, провідну роль у справі забезпечення безпеки суспільства належить безумовно органам державної влади.

Останнім часом, під впливом різних факторів, як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру на Україні збільшилася кількість ризиків виникнення ситуації які можна віднести до категорії надзвичайних.

Ризик виникнення НС в Україні у кілька разів вищий, ніж у сусідніх країнах. Це обумовлено географічними особливостями території країни, надмірною концентрацією екологічно небезпечних виробництв, високою щільністю населенні поблизу їх і застарілістю основних виробничих фондів. Тому створення безпечних умов життєдіяльності суспільства відноситься до пріоритетних напрямків національної безпеки України.

Із урахуванням цього, основними напрямками у державній політиці у галузі запобігання НС і забезпечення безпеки населення і територій такі:

- створення енергозберігаючих та екологічно безпечних технологій, що значно і зменшують можливість виникнення НС та мінімізують їх вплив на навколишнє середовище;

- створення і розвиток науково-методичних засад управління ризиками НС в Україні і формування необхідної нормативно правової і методичної бази для забезпечення державних процедур контролю та нормування ризиків;

- розробка на державному і регіональному рівнях економічних механізмів регулювання діяльності по зниженню ризиків та зменшенню масштабів НС розвиток управління ризиками НС на базі нових інформаційних технологій;

- удосконалення матеріально-технічного забезпечення діяльності по зниженню ризиків і пом'якшення НС, а також підвищення ефективності заходів з їх усунення;

- розвиток і удосконалення систем моніторингу, спостереження та лабораторного контролю за станом навколишнього природного середовища.

Література

1. Конституція України. - К.: Преса України, 2001. - 86 с.

2. Кодекс цивільного захисту України 2 жовтня 2012 року N 5403-VI